

Olympiáda v českém jazyce
49. ročník, 2022/2023
Krajské kolo – zadání I. kategorie

přidělené soutěžní číslo	body		
	gramatika	sloh	celkem

Jméno a příjmení:

Škola:

1. Následující sdělení může mít různý význam podle toho, kam v něm umístíte interpunkční čárku.

Udělejte si hezké a pohodové odpoledne. Dnes ne zítra.

a) Doplněte dvěma způsoby interpunkční čárku a v obou případech vysvětlete význam sdělení.

i) *Dnes ne zítra.*

Význam sdělení:

ii) *Dnes ne zítra.*

Význam sdělení:

b) Zdůvodněte, proč ve větném celku *Dnes ne zítra* musí být interpunkční čárka.

c) Přečtěte si následující věty a rozhodněte, kterým větným členem jsou v nich podtržená slova:

Udělejte si hezké a pohodové odpoledne.

Udělejte dětem narozeninovou oslavu.

Větný člen:

2. Vytvořte dvě smysluplné věty nebo souvětí a v každém případě přitom použijte dvakrát tvar *děl* tak, aby byl vždy tvarem jiného slova. Ke každé větě či souvětí pak v závorce napište základní (slovníkové) tvary slov, k nimž tvar *děl* v nich použitý náleží.

Celkem můžete každé (slovníkové) slovo, k němuž patří tvar *děl*, použít pouze jednou.

Poznámka: Slovesa se zvrtným *se* a bez něj chápejte jako dvě různá slova.

Vzor s dvojitým použitím výrazu *při*:

Ve své při se při, protože jsi v právu! (pře, přít se)

i)

ii)

3. Přečtěte si vtip z příběhu o zvířatech:

Mám dvě zprávy, dobrou a špatnou. Sloni pomáhali na zahradě. Na zahradě pomáhali sloni.

a) K větě *Sloni pomáhali na zahradě* napište pokračování (jednu větu nebo souvětí), aby bylo zřejmé, že jde o dobrou zprávu.

b) K větě *Na zahradě pomáhali sloni* napište pokračování (jednu větu nebo souvětí), aby bylo zřejmé, že jde o špatnou zprávu.

c) Jsou dána slova: *zalévat, bratr, květiny, pravidelně*.

i) Vytvořte z nich větu, jejímž cílem je zdůraznit, že daná činnost probíhá pravidelně:

ii) Vytvořte z nich větu, jejímž cílem je zdůraznit, že danou činnost provádí právě bratr:

Poznámka: Vytvořené věty mají být součástí psaného textu. Příslušný důraz musí tedy být zřejmý z jejich psané podoby (nepočítejte s možností zdůraznit slova při hlasitém čtení).

4. a) Do každé z následujících vět doplňte vhodné sloveso z nabídky. Každé použijte pouze jednou.

vyházet – vyhazovat – vyhodit

Jídlo nakupuji často a v malém množství, protože ho nechci

Koš už je plný, vezmi ho a běž ho do popelnice.

Máš byt plný starých a rozbitých věcí, měla bys je už konečně projít a všechny zbytečné

b) Zadaná slovesa jsou si významově podobná, ale nejsou totožná. Ke každému z nich přiřaďte tu složku jeho významu, ve které se od ostatních liší:

Vyhodit:

Vyházet:

Vyhazovat:

c) Rozhodněte, ke kterému ze zadaných sloves má významově nejbliž sloveso *povyhazovat*.

5. a) Napište, který význam vyjadřuje slovesný tvar *bude* v bodě i) a který v bodě ii).

i) *Na dalším stanovišti se nelekni strašidla. To bude moje sestra.*

ii) *Někdo klepe. To bude moje sestra.*

b) Použijte slovesný tvar *musí* ve dvou různých větách nebo souvětích tak, aby měl pokaždé jiný význam.

6. Zadaný začátek věty doplňte tak, aby slovo *ráno* bylo pokaždé jiným větným členem. Tento větný člen ve všech třech případech určete. U každého z nich určete jako větný člen také výraz *na Jesenicku*. Neuvažujte, že by zadaná slova mohla být součástí přísudku jmenného se sponou.

i) *Ráno na Jesenicku*

Větný člen *ráno*:

Větný člen *na Jesenicku*:

ii) *Ráno na Jesenicku*

Větný člen *ráno*:

Větný člen *na Jesenicku*:

iii) *Ráno na Jesenicku*

Větný člen *ráno*:

Větný člen *na Jesenicku*:

Olympiáda v českém jazyce
49. ročník, 2022/2023
Krajské kolo – zadání slohového úkolu

I. kategorie

Mé malířské začátky

A nyní vám konečně také povím, jak jsem začal kreslit. Kdy jsem poprvé něco nakreslil, na to se již nepamatuji, ale vím dobře, že jsem ještě nechodil do školy, a už jsem počmáral kdejaký kus papíru. A ještě se také pamatuji...

(Josef Lada: Vzpomínky z dětství)

Dokončete započatý text formou prózy podle své fantazie (není důležité, zda se shodnete s autorovou verzí). Můžete se například vcítit do malířských začátků Josefa Lada, psát o svých malířských začátcích v dětství nebo o zážitcích z hodin výtvarné výchovy.

Slohový útvar je volný. Doporučená délka vámi napsaného textu je 200–300 slov.